

'Gans Israel zal gered worden

een studie van Romeinen 11

Door Michael Morrison

LIFE LINE

THEMA - REEKS

In Romeinen 9 en 10 behandelt Paulus een theologische kwestie: de meeste Joden verwerpen het evangelie. Het is niet alleen dat ze daardoor geen zaligmaking ontvangen, men vraagt zich zelfs af of God zich wel aan zijn beloften houdt. In hoofdstuk 11 verzekert Paulus ons dat God een verrassend plan voor het volk van Israël heeft.

Aan het eind van hoofdstuk 10 omschrijft Paulus Israël als een volk dat de boodschap wel gehoord heeft maar die weigert aan te nemen ondanks aandringen van God.

Dus stelt Paulus de vraag: Ik vraag dan: (Rom. 11:1) "God heeft zijn volk toch niet verstoten?" En hij antwoordt: "Volstrekt niet! Ik ben immers zelf een Israëliet, uit het nageslacht van Abraham, van de stam Benjamin." Paulus is het levende bewijs dat God zijn volk niet verstoten heeft. "God heeft zijn volk niet verstoten, dat Hij tevoren gekend heeft" (v. 2). 'Tevoren gekend' slaat op de relatie die God van het begin af aan met het volk Israël heeft gehad, niet op kennis van bepaalde feiten over de Joden. Zijn verbond met hen houdt niet langer verband met de wetten; en de beloften die God aan hen gedaan had zijn nog steeds van kracht. God heeft de Joden niet opgegeven.

"Of weet gij niet, wat het schriftwoord zegt in de geschiedenis van Elia, als hij Israël bij God aanklaagt: 'Here, uw profeten hebben zij gedood, uw altaren hebben zij omvergehaald; ik ben alleen overgebleven en mij staan zij naar het leven'" (vv. 2-3, een aanhaling van 1 Kon. 19:10, 14). Elia dacht dat iedereen verdwenen was.

"Maar wat zegt de godsspraak tot hem?" Vraagt Paulus in vers 4. "Ik heb Mij zeventuizend man doen overblijven, die hun knie voor Baal niet hebben gebogen.' Zo is er dan ook in de tegenwoordige tijd een overblijfsel gelaten naar de verkiezing der genade" (vv. 4-5). De situatie was niet zo slecht als Elia wel dacht. Zo ook geloofden duizenden Joden in de dagen van Paulus in Christus. En zo ook is er nu een restant, een klein percentage van de Joden die volgen wat God aan het doen is.

Ze zijn uitverkoren door genade, niet vanwege hun ijver voor de wet. "Indien het nu door genade is, dan is het niet meer uit werken; anders is de genade geen genade meer" (v. 6). Sommige hebben zich verhard. "Wat dan?" Vraagt Paulus in vers 7. "Hetgeen Israël najaagt, heeft het niet verkregen." De Joden wilden oprecht rechtschapen zijn, maar met hun werken bereikten ze dat niet.

"Maar het uitverkoren deel heeft het verkregen (rechtvaardigheid), Paulus vervolgt met: "en de overigen zijn verhard, gelijk geschreven staat: God gaf hun een geest van diepe slaap, ogen om niet te zien en oren om niet te horen, tot de dag van heden'" (vv. 7-8, een aanhaling van Deut. 29:4 en Jes. 29:9-10). Een minderheid aanvaardde het evangelie; de anderen deden dat niet want God gaf hen over aan hun eigen voorkeuren. In hoofdstuk 10 echter zegt Paulus dat zij hoorden en begrepen, en dat God hen verdedigde, voor hen pleitte, maar ze weigerden dat. En Paulus zegt hierna dat hij er hard voor werkte opdat sommigen van hen behouden zouden worden (v. 14). God had zich niet voorgenomen dat deze mensen verloren zouden gaan. Maar ze verwierpen Christus, en God liet hun hun eigen gang gaan. Maar uiteindelijk zal de blindheid verwijderd worden.

In de verzen 9-10, haalt Paulus een sterkere passage aan in Psalm 69:22-23: "En David zegt: hun tafel worde tot een strik en een net, en tot een aanstoot en vergelding voor hen. Laten hun ogen verduisterd worden, zodat zij niet zien, en doe hun rug voorgoed zich krommen."

In deze psalm vraagt David aan God om zijn vijanden te straffen – ja om hen zelfs uit het boek des levens te schrappen! Maar Paulus gaat niet zover, de Joden zijn immers niet gestruikeld om nooit meer op te staan, en Paulus doet er alles aan opdat sommigen behouden zullen worden. Paulus haalt daarbij de psalm niet aan vanwege de bestraffing (vergelding), maar alleen vanwege de passage over de ogen die niet kunnen zien.

De Joden opwekken tot jaloersheid

In vers 1 stelde Paulus een vraag die bedoeld was als springplank naar een discussie, en in vers 11 doet hij dat weer: "Ik vraag dan: zij zijn toch niet zo gestruikeld, dat zij wel vallen moesten? Volstrekt niet! Door hun val is het heil tot de heidenen gekomen, om hen tot naijver op te wekken."

De Joden die Christus verwerpen zijn niet hopeloos verloren – zij kunnen nog steeds behouden worden. En intussen wordt behoudenis aan de heidenen aangeboden. Paulus zinspeelt hierbij op Deut. 32:21: "Zij verwekten Mij tot naijver door wat geen god is, zij krenkten Mij met hun ijdelheden. Daarom zal Ik hen tot naijver verwekken door wat geen natie is, door een dwaas volk zal Ik hen krenken". In tegenstelling tot wat de meeste Joden dachten zou God de heidenen dermate zegenen dat de Joden er jaloers op zouden worden.

In vers 12 gaat Paulus over van een minder ideale situatie naar een betere: "Betekent nu hun val rijkdom voor de wereld en hun tekort rijkdom voor de heidenen, hoeveel te meer hun volheid!" Als het falen van de Joden zegeningen voor anderen tot gevolg had, zou vervolgens het welslagen van de Joden niet voor nog veel meer zegening zorgen? Paulus bedoelt hier te zeggen dat er inderdaad een dag met een nog grotere overwinning gaat komen: wanneer de meeste zo niet alle Joden Christus zullen aannemen (vers 26).

Paulus gelooft dat een meerderheid gered zal worden – eerst een restant van de Joden, daarna een groot deel van de heidenen, vervolgens 'gans Israël' (v. 26), en tenslotte zijn de heidenen weer aan de beurt: de zaligmaking van de grote meerderheid.

"Ik spreek tot u, heidenen," zegt hij in vers 13. Vers 14: "Juist omdat ik apostel der heidenen ben, acht ik dit de heerlijkheid van mijn bediening dat ik zo mogelijk de naijver van mijn vlees en bloed mocht opwekken, en enigen uit hen behouden."

Hoewel Paulus aan de heidenen schreef, behandelde hij daarmee tegelijkertijd ook een Joodse kwestie. Het lijkt wel of hij zich aan het voorbereiden is op zijn reis naar Jeruzalem.

In vers 15 stelt Paulus: "Want, indien hun (de Joden) verwerping de verzoening der wereld is, wat zal hun (de Joden) aanneming anders wezen dan leven uit de doden?" ofwel: als de afwijzing van Christus door de Joden er de oorzaak van is dat de heidenen Christus aannemen; zou het dan niet geweldig zijn als de Joden uiteindelijk >>

ook Christus aannemen? Ze mogen nu dan wel - geestelijk - dood zijn, redeneert Paulus, maar God is bij machte om de doden tot leven te wekken.

Nieuwe takken aan de boom geënt

In vers 16 gaat Paulus over op een andere discussiemethode: het gebruik van vergelijkingen. Eerst gebruikt hij daarvoor een voorbeeld van Israëls methode van aanbidding: "Zijn de eerstelingen heilig, dan ook het deeg..." Niemand was het toegestaan om eerstelingen van de nieuwe oogst te eten alvorens er van geofferd was (Lev. 23:14). Pas nadat het aan God geofferd was, was de gehele oogst geheiligd.

Ter vergelijking: de eerstelingen bestaan uit het restant van Israël, het kleine deel van de Joden die Jezus hadden aangenomen. Zij zijn aldus aan God gegeven, wat betekent dat het gehele Joodse volk voor God apart gezet is, geheiligd is.

Dan gebruikt Paulus een andere vergelijking. "en is de wortel heilig, dan ook de takken." Met de wortel worden waarschijnlijk de aardsvaders bedoeld, en als zij heilig zijn, dan zijn hun nakomelingen het ook, en God zal hen altijd als zodanig beschouwen.

Dan gaat Paulus over op een vergelijking met het enten van takken in een boom: "Indien nu enkele van de takken weggebroken zijn en gij als wilde loot daartussen geënt zijt en aan de saprijke wortel van de olijf deel hebt gekregen..." Paulus geeft hier geen plantkundige adviezen, hij past zijn vergelijking aan, aan het doel van zijn betoog. De wortel is de belofte van zaligmaking gegeven aan Abraham, een belofte die nu gevoed wordt door Jezus Christus. Vele Joden zijn afgesneden van Christus, en heidenen worden in de boom geënt. Noch de Joden, noch de heidenen zijn superieur.

Want Paulus heeft een waarschuwing voor die heidenen in vers 18: "Beroem u dan niet tegen de takken!" Dat was de val waarin de christenen uit de heidenen in Rome in zouden kunnen trappen. "Indien gij (denk op deze manier)," zegt Paulus, "u ertegen beroemt; niet gij draagt de wortel, maar de wortel u." Vergeet niet dat uw zaligmaking een gevolg is van de beloften gedaan aan de stamvader van de Joden: Abraham, en aan de Bevrijder van de Joden, Jezus. Jullie hebben nooit het recht gehad om geënt te worden, het was puur Gods genade. "Gij zult dan zeggen: er zijn takken weggebroken, opdat ik als loot geënt zou worden" (v. 19).

Paulus gaat dan verder met: hoewel dat waar is, kan ik je aantonen dat je niet moet denken superieur te zijn aan de Joden, zelfs niet in hun ongelovige staat. "Goed! Zegt hij in vers 20. "Zij zijn om hun ongeloof weggebroken en gij staat door het geloof. Wees niet hoogmoedig, maar vrees! Want indien God de natuurlijke takken niet gespaard heeft, Hij zal ook u niet sparen" (vv. 20-21). Jullie kunnen ook altijd nog weggebroken worden, net zoals zij. Paulus houdt het dus voor mogelijk dat iemand zijn geloof verlaat. Als immers zaligmaking voorbestemd zou zijn, dan zouden de mensen niets te vrezen hebben, en zou Paulus niet suggereren dat God ook hen zou kunnen wegbreken. Paulus wil dat de mensen vol vertrouwen zijn, maar niet veronderstellen dat alles zo maar gegarandeerd is, wat er ook gebeurt.

In vers 22 combineert Paulus genade en oordeel: "Let dan op de goedertierenheid Gods en zijn gestrengheid: over de gevallenen gestrengheid, maar over u goedertierenheid Gods, indien gij bij de goedertierenheid blijft; anders zult ook gij weggekapt worden" Als we van de afhankelijkheid van genade terugvallen in eigenzinnige onafhankelijk-

heid, dan lopen we het risico om van de boom van zaligheid weggebroken te worden.

Israël's zaligmaking

"Maar ook zij (de Joden) zullen, wanneer zij niet bij hun ongeloof blijven, weder geënt worden; God is immers bij machte hen opnieuw te enten" (v. 23). Zodra de Joden de Messias aannemen, zullen ze opnieuw geënt worden in de boom van Abraham - verandering is afhankelijk van of de mensen Christus wel of niet zullen accepteren of verwerpen.

Paulus geeft dan aan hoe gemakkelijk het voor de Joden zal zijn om weer geënt te worden: "Want indien gij uit de wilde olijf, waartoe gij naar uw natuur behoort, weggekapt en tegen uw natuur op de edele olijf geënt zijt... - als dat moeilijke werkje gebeurd is - hoeveel te meer zullen dezen (de Joden), naar hun natuur, op hun eigen olijf geënt worden" vers 24. Het is voor God geen moeite de Joden weer te enten.

Paulus zegt dan: "Want, broeders, opdat gij niet eigenwijs zoudt zijn, wil ik u niet onkundig laten van dit geheimenis; een gedeeltelijke verharding is over Israël gekomen, totdat de volheid der heidenen binnengaat, en aldus zal gans Israël behouden worden" (vv. 25-26).

Paulus noemt het een mysterie, iets wat tot voorheen verborgen was maar nu onthuld - en het is onthuld zodanig dat de heidenen niet moeten denken dat ze meer zijn dan de Joden.

Er is een gedeeltelijke verharding over Israël gekomen - dat betekent dat de meeste Joden van vandaag niet (kunnen) geloven. Doch die beperking is slechts tijdelijk - het zal slechts zo lang duren totdat al de heidenen tot geloof zijn gekomen. Paulus heeft dus uitgelegd dat de Joden niet onherroepelijk gestruikeld zijn, en dat de Joodse takken weer geënt zullen worden zodra zij tot geloof gekomen zijn. Als hij dus zegt dat zij verhard zijn totdat al de heidenen tot geloof zijn gekomen, heeft hij het dus over een tijdelijke verharding.

En de volgende verzen maken duidelijk dat de Joden nog steeds zeer geliefd zijn, dat hun roeping niet ingetrokken kan worden, en God hen genadig zal zijn. Paulus gelooft dan ook dat de meeste Joden behouden zullen worden, omdat Deuteronomium een tijd voorspelt waarin zij Jezus als hun Redder zullen herkennen.

Paulus onderschrijft dit punt met ondersteunende verzen in Jesaja 59:20-21; 27:9; en Jer. 31:33-34: "gelijk geschreven staat: de Verlosser zal uit Sion komen, Hij zal goddeloosheden van Jakob afwenden en dit is mijn verbond met hen, wanneer Ik hun zonden wegneem" (vv. 26-27). Jesaja zegt "Maar als Verlosser komt Hij voor Sion, en voor wie zich in Jacob van overtreding bekeren," en Jeremia belooft een nieuw verbond waarin God hun zonden niet meer zal gedenken.

Paulus weet dat de Verlosser naar Sion is gekomen - dat Jezus is gekomen, en Paulus is vol vertrouwen dat Jezus het werk dat hij begonnen is ook zal afmaken. Ook was het volk totaal ontredderd, God had hen een dag van uitredding beloofd, en hij had hen een nieuw verbond beloofd. Het feit dat de heidenen een nieuw verbond ingaan verandert niets aan het feit dat het eerst aan de Joden beloofd was. De belofte is niet verbroken - hij is alleen uitgebreid naar de heidenen toe.

Wanneer zal dat gebeuren? Dat zegt Paulus niet. De Joden kunnen zich op elk moment tot Jezus keren. Paulus geeft zijn samenvatting en conclusie in vers 28: "Zij zijn naar het evangelie vijanden om uwentwil, naar de verkiezing zijn zij geliefden om der vaderen wil." >>

Op dit moment zijn de Joden vijanden tegen het evangelie, maar God houdt nog steeds van hen, en ze zijn nog steeds het uitverkoren volk. Waarom? “Want de genadegaven en de roeping Gods zijn onberouwelijk” (v. 29). God zal zijn belofte houden. In vers 30-31 vat Paulus het geheel samen: “Want evenals gij eertijds aan God ongehoorzaam waart, maar nu ontferming hebt gevonden door hun ongehoorzaamheid, zo zijn ook dezen nu ongehoorzaam geworden, opdat door de u betoonde ontferming ook zij thans ontferming zouden vinden.” Nu wordt aan de heidenen gegeven; het zal ook aan de Joden gegeven worden, want zaligmaking wordt gegeven uit genade.

Paulus' sluit zijn uiteenzetting af in vers 32: “Want God heeft hen allen onder ongehoorzaamheid besloten, om Zich over hen allen te ontfermen.” Allen hebben gezondigd en staan bloot aan de toorn op de dag des oordeels, maar in Christus kunnen we allen levend gemaakt worden. De genade Gods “is verschenen, heilbrengend voor alle mensen” (Titus 2:11) – aan alle rassen en alle volken.

Lofprijzing

Wat kan Paulus dan nog meer zeggen? Er is geen bewijs dat het allemaal zal gebeuren – we hebben alleen de belofte van God, maar hij is zelfs getrouwer dan bewijs dat kan zijn. Dus gaat Paulus naadloos over in een lofprijzing. Het doet een beroep op theologische en intellectuele nederigheid – en het is ook een verwijzing dat theologie, mits juist toegepast – ons te allen tijde moet leiden naar lofprijzing en aanbidding. Telkens wanneer we een glimp opvangen van wat God doet of aan het doen is dienen we te reageren met ontzag en dankzegging.

Paulus begon zijn hoofdstuk met het onderwerp van het menselijk falen, maar eindigt met het loven van God, immers op hem kan met succes gerekend kan worden:

“O diepte van rijkdom, van wijsheid en van kennis Gods, hoe ondoordringelijk zijn zijn beschikkingen en hoe onnaspeurlijk zijn wegen! Want: wie heeft de zin des Heren gekend? Of wie is Hem tot raadsman geweest?” (Jes. 40:13).

“Of wie heeft Hem eerst iets gegeven, waarvoor hij vergoeding ontvangen moet?” Job 41:11).

“Want uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen: Hem zij de heerlijkheid tot in eeuwigheid! Amen” (vv. 33-36). Prijs de Heer, die uit genade zowel de Jood als de heiden redt! Hij is getrouw aan zijn volk, en hij zal zijn wil ten uitvoer brengen.

Vragen om te behandelen

- Zijn er ook tegenwoordig mensen die beweren deel uit te maken van Gods volk, maar hem niettemin schijnen te negeren? Heeft Paulus een boodschap van hoop voor hen?
- Verwerpen mensen het evangelie uit zichzelf (10:21) of gebeurt dat omdat God hen heeft verblind (11:8)?
- Kan jaloezie mensen werkelijk naar God doen keren (v. 13)?
- Heb ik mij wel eens superieur gevoeld ten opzichte van ongelovigen (v. 18)?
- Wil Paulus dat ik me onafhankelijk (8:38-39) voel of dat ik beef (11:20)?
- Als ik overdenk wat God zoal gedaan heeft in mijn leven, beantwoord ik dat dan met lofprijzing (vv. 33-36)? Wat zou ik hem moeten toedichten?

Artikel uit de Worldwide News van juni 2004 vertaald door B. Hoes
 © auteursrechten Worldwide Church of God